

Brusel 17. října 2025
(OR. en)

14029/25

SOC 669
EMPL 438
GENDER 187
ANTIDISCRIM 96
JAI 1396
DROIPEN 116

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Č. předchozího dokumentu:	13244/25
Předmět:	Závěry Rady o násilí na ženách a domácím násilí: prevence, včasné odhalování a intervence

Delegace naleznou v příloze závěry Rady k výše uvedenému tématu, které schválila Rada pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele na zasedání konaném dne 17. října 2025¹.

¹ Ve znění byly provedeny drobné redakční opravy.

Závěry Rady o násilí na ženách a domácím násilí: prevence, včasné odhalování a intervence

KONSTATUJÍC, ŽE:

1. Genderová rovnost a lidská práva jsou jádrem evropských hodnot. Rovnost mezi ženami a muži je základním právem a základní hodnotou Evropské unie, která je zakotvena ve Smlouvách a v Listině základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“).
2. V článku 8 Smlouvy o fungování Evropské unie je stanoveno, že „Unie při všech svých činnostech usiluje o odstranění nerovností a podporuje rovné zacházení pro muže a ženy“.
3. V Listině se prohlašuje, že „rovnost žen a mužů musí být zajištěna ve všech oblastech“ a že „každý má právo na to, aby byla respektována jeho fyzická a duševní nedotknutelnost“.
4. Násilí páchané na ženách a domácí násilí mají kořeny v historické a strukturální nerovnosti, pokud jde o mocenské vztahy mezi ženami a muži, včetně sexismu. Jedná se o formy genderově podmíněného násilí převážně páchaného muži na ženách a dívkách. Za prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí odpovídá společnost, jelikož násilí narušuje genderovou rovnost a právo žen a dívek na rovnost ve všech oblastech života, brání jim v rovné účasti ve společnosti a na trhu práce a může vést k závažným zdravotním či bezpečnostním následkům a dokonce i k úmrtím. Riziko genderově podmíněného násilí výrazně zvyšují krizové situace a konflikty. Společnosti, v nichž nebude docházet k násilí na ženách a domácímu násilí, budou nejen zdravější a bezpečnější, ale také více zabezpečené a prosperující a demokratičtější.

5. Násilí na ženách a domácí násilí mají mnoho různých forem, včetně fyzického, psychického, sexuálního a ekonomického násilí, násilí páchaného za pomoci technologií, mrzačení ženských pohlavních orgánů, nuceného sňatku, násilí ve jménu cti a femicidy. Mezi vzorce chování související s násilím na ženách a domácím násilím patří rovněž nátlaková kontrola.
6. V 6. bodu odůvodnění směrnice 2024/1385/EU o potírání násilí na ženách a domácího násilí se uznává, že násilí na ženách a domácí násilí se mohou ještě vyostřit, pokud je nějaká osoba diskriminována na základě pohlaví v kombinaci s diskriminací na základě jakýchkoli jiných důvodů uvedených v článku 21 Listiny. Některé oběti mohou být navíc vystaveny zvýšenému riziku násilí v závislosti na jejich konkrétní situaci, včetně situací, které jsou uvedeny v 71. bodě odůvodnění směrnice.
7. Eurostat, Agentura Evropské unie pro základní práva (FRA) a Evropský institut pro rovnost žen a mužů (EIGE) v průzkumu EU o genderově podmíněném násilí za rok 2024 konstatují, že ačkoli většina žen, které byly obětí násilí, se svěřila někomu blízkému, pouze každá pátá kontaktovala poskytovatele zdravotní péče nebo sociálních služeb a pouze každá osmá tento incident nahlásila policii. To znamená, že ústřední úlohu, pokud jde o reakci v případě, že se dozvědí o násilí na ženách nebo domácím násilí, nebo mají v tomto směru podezření, mohou mít svědci tohoto násilí, mimo jiné tím, že odpovídajícím způsobem zasáhnou nebo obět' násilí podpoří. V pozici svědka uvedeného násilí se může ocitnout každý, kdo buď ví, nebo má podezření, že dochází k násilí. Při zajišťování toho, aby lidé věděli, jak rozpoznat známky násilí, kde najít pomoc a jak nejlépe zareagovat nebo intervenovat, tudíž hraje zásadní úlohu plošné zvyšování povědomí obyvatelstva a související vzdělávání.
8. Děti, které jsou vystaveny násilí na ženách a domácímu násilí v rámci rodiny či domácnosti, anebo jsou svědky takového násilí, jsou samy obětí násilí a hrozí jim dlouhodobé problémy v oblasti tělesného a duševního zdraví, a v důsledku toho může být jejich účast ve společnosti, včetně vzdělávání, omezena. Dále jim ve větší míře hrozí, že budou ve svých budoucích vztazích vystaveny násilnému chování, nebo že se samy budou chovat násilně.

9. Genderová rovnost je neoddelitelně spjata s odmítáním násilí na ženách a domácího násilí. Institut EIGE ve svém indexu rovnosti žen a mužů za rok 2024 konstatuje, že „tam, kde je vysoká míra genderové rovnosti, je méně pravděpodobné, že bude tolerováno násilí na ženách“, což „ukazuje, že klíčem k vymýcení násilí na ženách je zajištění pokroku na cestě k EU založené na genderové rovnosti“.
10. V březnu 2025 nastínila Evropská komise svou dlouhodobou vizi ohledně dosažení genderové rovnosti ve svém Plánu pro práva žen, v němž stanovila klíčové zásady a politické cíle, mimo jiné pokud jde o prevenci a potírání všech forem násilí na ženách a dívkách.
11. Ženy a dívky bývají v neúměrně větší míře vystaveny všem formám genderově podmíněného násilí, včetně jeho nejextrémnějších a nejbrutálnějších projevů, jako je femicida. Oběťmi domácího násilí mohou být rovněž muži a chlapci a mohou se v tomto ohledu potýkat s genderově specifickými problémy, neboť genderové stereotypy a škodlivé sociální normy je mohou odradit od toho, aby oslovili někoho blízkého, vyhledali léčbu či pomoc nebo aby svou situaci oznámili.
12. Podle preambule směrnice (EU) 2024/1385 o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí by „(č)lenské státy [...] měly přijmout opatření, která budou předcházet šíření škodlivých genderových stereotypů, aby se podařilo vymýtit představu o podřízenosti žen nebo stereotypních úlohách žen a mužů. To by mohlo zahrnovat opatření, jež budou usilovat o to, aby kultura, zvyk, náboženské vyznání, tradice nebo čest nebyly důvodem k obhajobě trestných činů násilí na ženách nebo domácího násilí nebo nevedly k jejich mírnějšímu postihu.“

13. Na unijní úrovni i vnitrostátní úrovni bylo v boji proti násilí na ženách a domácímu násilí dosaženo významného pokroku, včetně přijetí směrnice (EU) 2024/1385 o potírání násilí na ženách a domácího násilí a přistoupení EU k Istanbulské úmluvě. Tento nepřijatelný jev je však i nadále rozšířený a není dostatečně oznamován. Proto je třeba podniknout další kroky, zejména přijmout opatření ke zlepšení prevence a včasného odhalování násilí, jakož i hrozícího násilí, a opatření na podporu intervencí namířených proti takovému násilí, než dojde k jeho eskalaci.
14. Mezitím vyprší platnost různých strategických rámců s významem pro rovnost žen a mužů, včetně těchto sdělení Komise: strategie pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025, Akční plán EU pro rovnost žen a mužů (GAP) III a akční plán EU pro ženy, mír a bezpečnost na období 2019–2024, jakož i akční plán EU proti rasismu na období 2020–2025 a strategie pro rovnost LGBTIQ osob na období 2020–2025.
15. Tyto závěry navazují na předchozí práci a na politické závazky Rady Evropské unie, Komise a Evropského parlamentu a relevantních zúčastněných stran v této oblasti, včetně dokumentů uvedených v příloze.

RADA EVROPSKÉ UNIE VYZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY, ABY v souladu se svými pravomocemi a s přihlédnutím k vnitrostátním okolnostem:

16. Při provádění směrnice (EU) 2024/1385 o potírání násilí na ženách a domácího násilí věnovaly náležitou pozornost významu prevence, včasného odhalování a intervence. S ohledem na to a v zájmu řešení problematiky nedostatečného oznamování je obzvláště důležité vypracovat a provádět účinná opatření, jež mají všechny osoby, které vědí nebo mají v dobré víře podezření, že došlo ke spáchání násilných činů vůči ženám nebo domácího násilí nebo že lze spáchání násilných činů očekávat, povzbudit k tomu, aby tyto činy bez obav z negativních důsledků oznámily příslušným orgánům.

17. Podporovaly odbornou přípravu pracovníků v relevantních oblastech, včetně těch, kteří pracují s minoritními komunitami a komunitami, které jsou obtížně přístupné nebo s osobami ve zranitelném postavení, jakož i plošné zvyšování povědomí a vzdělávání obyvatelstva, včetně svědků daného násilí, týkající se přístupu k informacím a poradenství ohledně bezpečných a účinných způsobů, jak v případě násilí nebo vnímaného rizika násilí vyhledat pomoc, poskytnout podporu nebo jinak intervenovat.
18. Podporovaly meziodvětvová partnerství, odbornou přípravu, koordinaci a spolupráci mezi všemi relevantními aktéry s cílem umožnit například zdravotnickým pracovníkům, policii, justičním orgánům, pedagogům, sociálním službám, službám na ochranu dětí a občanské společnosti co nejdříve odhalit rizika a známky různých forem násilí na ženách a domácího násilí, včetně fyzického, psychického, sexuálního, ekonomického násilí, násilí páchaného za pomoci technologií a ve jménu cti, mrzačení ženských pohlavních orgánů, nuceného sňatku a femicidy, jakož i nátlakové kontroly, a včas intervenovat, mimo jiné i na základě doporučení.
19. Přijaly opatření na podporu posílení ekonomického postavení a finanční nezávislosti žen, mimo jiné zlepšením jejich začlenění do společnosti a na trhu práce, přičemž je třeba mít na paměti, že finanční nezávislost žen může zlepšit jejich schopnost opustit nebo ukončit násilný vztah či situaci, čímž se zabrání další eskalaci násilí.
20. Podporovaly rozvoj nástrojů a odborné přípravy pro zdravotnické pracovníky, pečovatele a sociální pracovníky s cílem pomoci jim odhalovat případy násilí páchaného na těhotných ženách a novorozících, přičemž je třeba mít na paměti, že násilí se může v době těhotenství a porodu stupňovat, že těhotenství může být vzhledem ke zvýšenému kontaktu mezi oběťmi, pachateli a zdravotnickými a sociálními pracovníky a formálními pečovateli příležitostí k intervenci a že období kolem těhotenství a porodu mohou tudíž být vhodnou chvílí k zásahu a zastavení násilného chování.

21. Přijaly opatření na ochranu a podporu dětí, které žijí v prostředí, kde je pácháno násilí na ženách nebo domácí násilí nebo kde existuje nebezpečí takového násilí, jakož i dětí, které v důsledku femicidy nebo partnerského násilí přišly o jednoho z rodičů, aby byla zohledněna skutečnost, že jsou specifickými oběťmi, a s cílem snížit riziko, že se u těchto dětí později v životě vyvine násilné chování nebo že se samy znovu stanou oběťmi tohoto násilí.
22. Podporovaly, zejména mezi dětmi a mladými dospělými, povědomí o genderové rovnosti a o zdravých vztazích a kultuře souhlasu, včetně konsenzuálních sexuálních vztahů, jakož i o známkách násilí na ženách a dívkách a domácího násilí, i o jeho rozsahu a důsledcích, a to na internetu i mimo něj, a zajistily, aby děti a mladí dospělí měli po celou dobu svého rozvoje přístup k pomoci, poradenství a podpoře odpovídající jejich věku.
23. Podporovaly dostupné programy pro zacházení s pachateli, je-li to vhodné, se zapojením jejich rodin a začlenění záruk pro předcházení opakované viktimizaci, s cílem podpořit rehabilitaci pachatelů a zastavit jejich násilné chování a rovněž ukončit mezigenerační přenos násilí.

VYZÝVÁ EVROPSKOU KOMISI A ČLENSKÉ STÁTY, ABY v souladu se svými příslušnými pravomocemi a se zapojením Evropského institutu pro rovnost žen a mužů (EIGE) a případně Agentury Evropské unie pro základní práva (FRA):

24. Zlepšily sběr, analýzu, zveřejňování a využívání údajů o násilí na ženách a domácím násilí a o důsledcích tohoto násilí pro oběti a společnost a zajistily, aby byly tyto údaje rozčleněny alespoň podle pohlaví a věkové skupiny (dítě / dospělá osoba) oběti a pachatele a aby, je-li to možné a relevantní, zahrnovaly i vztah mezi obětí a pachatelem a druh trestného činu, tak aby bylo možné přijmout cílená opatření založená na důkazech, přičemž je rovněž třeba zohlednit skutečnost, že násilí na ženách a domácí násilí se mohou ještě vyostřit, pokud je osoba diskriminována na základě pohlaví v kombinaci s diskriminací na základě jakýchkoli jiných důvodů uvedených v článku 21 Listiny a že určité oběti mohou čelit zvýšenému riziku násilí v závislosti na jejich konkrétní situaci, včetně osob uvedených v 71. bodě odůvodnění směrnice o potírání násilí vůči ženám.
25. Uznaly, že děti, které jsou svědky násilí, jsou specifickými oběťmi, provedly studie zaměřené na násilí páchané na ženách nebo domácí násilí, jehož svědky jsou děti, včetně rozsahu tohoto jevu a jeho dlouhodobého dopadu na dotčené děti, a zvyšovaly povědomí o problematice násilí spáchaného za přítomnosti svědků.
26. Podporovaly výzkum, inovace, vzdělávání a výměnu osvědčených postupů ohledně boje proti všem formám násilí na ženách a domácího násilí prostřednictvím prevence, včasného odhalování a intervence.

27. Přijaly a prováděly akční plány pro boj proti násilí páchanému na ženách a domácímu násilí, včetně opatření na podporu prevence, včasného odhalování a intervence, a zajistily, aby tyto plány byly multidisciplinární, proveditelné a odpovídajícím způsobem financované a aby byla při vypracovávání těchto plánů smysluplně konzultována občanská společnost, včetně ženských organizací.
28. V celé společnosti, zejména ve vzdělávacích zařízeních, zvyšovaly povědomí o násilí na ženách a domácím násilí, včetně jeho rozsahu a důsledků, přičemž zvláštní pozornost je třeba věnovat úloze svědků tohoto násilí a jejich schopnosti intervenovat a zaměřit se při tom na ženy i muže.
29. Aktivně usnadňovaly a prosazovaly zapojení mužů a chlapců jako osob, které mohou přispět k zajištění genderové rovnosti a mít z ní prospěch, mimo jiné prostřednictvím opatření pro boj proti genderovým stereotypům a škodlivým sociálním normám na internetu i mimo něj a prostřednictvím opatření sloužících k zapojení mužů a chlapců do prevence, včasného odhalování a intervencí, přičemž je třeba mít na paměti, že děti jsou od raného věku vystaveny rozšířenému stereotypnímu, objektivizujícímu a sexualizujícímu zobrazování dívek a žen na internetu i mimo něj, což může reprodukovat škodlivé genderové role a postoje a rovněž bagatelizovat genderově podmíněné násilí, zejména násilí na ženách a dívkách. Prosazovaly opatření k posílení duševního zdraví pro všechny a bojovaly proti genderovým stereotypům a negativním sociálním normám, včetně různých tabu, které ženy a dívky, ale zejména muže a chlapce odrážejí od toho, aby projevíli zranitelnost, což omezuje jejich schopnost hledat podporu, když ji potřebují, a to i v situacích, kdy je násilí namířeno proti nim nebo pokud se obávají, že by mohlo dojít k tomu, že násilí spáchají.

VYZÝVÁ EVROPSKOU KOMISI, ABY:

30. Zahrnula v budoucnu opatření pro boj proti násilí páchanému na ženách a domácímu násilí, a to na internetu i mimo něj, včetně opatření pro prevenci, včasné odhalování a intervenci, jak je uvedeno v těchto závěrech, do přípravy strategických dokumentů, jako je samostatná strategie na vysoké úrovni pro rovnost žen a mužů na období po roce 2025, které zahrnují jak cílená opatření, i tak systematické začleňování hlediska rovnosti žen a mužů do politik a činností EU.
-

Odkazy

1. Právní předpisy EU

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1385 ze dne 14. května 2024 o potírání násilí na ženách a domácího násilí

2. Rada

Závěry Rady o vymýcení násilí páchaného na ženách v Evropské unii (dokument 6585/10)

Závěry Rady o boji proti násilí páchanému na ženách a poskytování služeb podpory obětem domácího násilí (dokument 17444/12)

Závěry Rady o předcházení všem formám násilí páchaného na ženách a dívkách, včetně mrzačení ženských pohlavních orgánů, a boji proti tomuto násilí (dokument 9543/14)

Závěry Rady o socioekonomických dopadech krize COVID-19 na genderovou rovnost (dokument 8878/21)

Závěry Rady k posílení ekonomického postavení a finanční nezávislosti žen jako cestě ke skutečné genderové rovnosti (dokument 8957/24)

Závěry Rady o podpoře duševního zdraví žen a dívek prosazováním genderové rovnosti (dokument 16366/24)

Závěry Rady o prosazování genderové rovnosti v digitálním věku ovlivňovaném umělou inteligencí: šestý horizontální přezkum provádění Pekingské akční platformy členskými státy a orgány EU (dokument 9984/25)

3. Evropská komise

Unie rovnosti: strategie pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025. (dokument 6678/20, číslo dokumentu Komise: COM(2020) 152 final).

Unie rovnosti: strategie pro rovnost LGBTIQ osob na období 2020–2025
(dokument 13081/20, číslo dokumentu Komise: COM(2020) 698 final)

Plán pro práva žen (dokument 6756/25, číslo dokumentu Komise: COM(2025) 97 final)

4. Evropský parlament

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. září 2021 obsahující doporučení Komisi o určení genderově podmíněného násilí jako nové oblasti trestné činnosti uvedené v čl. 83 odst. 1 SFEU (2021/2035(INL))

5. Eurostat, Agentura Evropské unie pro základní práva (FRA) a Evropský institut pro rovnost žen a mužů (EIGE)

Průzkum EU o genderově podmíněném násilí (2024)

6. Evropský institut pro rovnost žen a mužů (EIGE)

„Intimate Partner Violence and Witness Intervention: What are the Deciding Factors?“
(Partnerské násilí a intervence svědků: Jaké jsou rozhodující faktory?) (2020)

Combating Cyber Violence against Women and Girls (Boj proti kybernetickému násilí na ženách a dívkách) (2022)

Index rovnosti žen a mužů (2024)

https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/gender-equality-index-2024-tackling-violence-against-women-tackling-gender-inequalities?language_content_entity=en

7. Organizace spojených národů

Pekingská deklarace a akční platforma (agenda OSN pro rovnost žen a mužů a posílení postavení žen) Úmluva o odstranění všech forem diskriminace žen (CEDAW)

8. Rada Evropy

Úmluva Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí („Istanbulská úmluva“) (CETS č. 210)

9. Jiné

Effects of domestic violence on children (Dopady domácího násilí na děti)

(Úřad pro zdraví žen, Ministerstvo zdravotnictví a sociálních služeb Spojených států amerických, 2024)

<https://womenshealth.gov/relationships-and-safety/domestic-violence/effects-domestic-violence-children#references>